

Vedlejší věta příslovečná příčinná

Proč? Z jaké příčiny?

Spojovací výrazy: protože, poněvadž, jelikož,
(zřídka) aby

Vedlejší věta příslovečná příčinná

Příklady:

- Pěšinkou lesní nikdo chodit nechtěl, aby ho světlíci z cesty nesvedli.
- Severské břízy jsou trochu zvláštní, protože z jednoho kořene vyrůstá běžně tři až pět kmenů.
- Uleví se i lesům, jelikož recyklací starého papíru se uspoří až sedmdesát procent dřeva.

Vedlejší věta příslovečná účelová

Proč? Za jakým účelem

Spojovací výrazy: aby, ať, zřídka by

Příklady:

Musíme se vrátit, abychom pozhasínali všechna světla.

Psa raději teď z vodítka do lesa nepouštěj, ať ti neuteče.

Máme toho člověka zlatem uplatiti, by od svého úmysla upustil?

Vedlejší věta příslovečná podmínková

Za jaké podmínky?/za jakých podmínek?

Spojovací výrazy: *jestliže, když, kdyby, -li, pokud*

- podmínka reálná
- podmínka nereálná

Vedlejší věta příslovečná podmínková

Vyjádření podmínky reálné:

- **když, jestliže** + sloveso v oznamovacím způsobu

Příklady:

- Kosodřevina do Jeseníků prý nepatří, **když** tam není původní.
- Jak se má turista zachovat, **jestliže** v lese uvidí nebo potká medvěda?
- **Pokud** se nestane nic nepředvídatelného, počítáme s dobrou úrodou.
- **Nebudete-li** si vědět rady, zatelefonujte na některé z uvedených čísel.

Vedlejší věta příslovečná podmínková

Vyjádření podmínky nereálné:

- **kdyby** + sloveso v podmiňovacím způsobu

Příklady:

Kdybyste přišli v domluvené době, určitě byste mě tady zastihli.

Kdyby se lov zajíců povolil, mohli by se za čas stát vzácným druhem.

Moje rybářské líčení by nebylo úplné, **kdybych** se nezmínil o zdejší specialitě, o lovení dírou v ledu.

Vedlejší věta příslovečná přípustková

Spojovací výrazy: **ačkoliv, přestože, třebaže, i když, byt'**

Příklady:

- **Ačkoliv** jsme kolegovi posílali třikrát tentýž e-mail, **odpovědi jsme se nedočkali**.
- **Přestože** původní rozpočty vyznívaly příznivě, **koncem roku budeme muset šetřit**.
- **Třebaže** bylo celý týden deštivé počasí, **cesty v lese nejsou příliš rozmoklé**.

Vedlejší věta příslovečná zřetelová

Spojovací výrazy: **vzhledem k tomu, jak; s ohledem na to, jak; pokud se týká..., pokud jde o..., co se týká...**

Příklady:

- **S ohledem na to, že** měl kvůli zranění více než půlroční pauzu v tréninku a závodění, **je jeho výsledek vynikající.**
- **Vzhledem k tomu, co** tito lidé zažili, **je jejich stav velmi dobrý.**
- **Co se týká** těch ostatních kreseb, **jsou vesměs tušové, lesní krajiny a stromy.**
- **Pokud jde o** výchovu dětí, **měl Komenský zcela konkrétní představy.**